

Zpravodaj Klubu čtenářů Bohumila Hrabala

N Y M B U R S K Ý

PÁBITEL

číslo 22

Oficiální křest výjimečné knihy

Plzeňský Prazdroj a Nakladatelství Torst pozvaly na podvečer 12. října do pražské restaurace U Pinkasů přízniv-

prof. František Dvořák. „Tuto knihu pokládám za nejnádhernější biografii, jaká byla o nějakém spisovateli vůbec kdy napsána.

Všimněte si, že v současné době vycházejí knihy o různých osobnostech. Často je ale píšou lidé, kteří toho člověka ani pořádně neznali, jeho tvorbu nesledovali. Je to snůška namátkově shromážděných informací. Kdežto na této knize je vidět, že ji tvořil člověk, který měl k dispozici obrovské množství dokumentů, poznatků i osobních zkušeností. Má to linii. Nejcenější nejsou fotografie, ač jsou pro dílo velmi významné, ale především text, v němž je znát tvůrce, který dovedl k postavě Bohumila Hrabala zaujmout vlastní stanovisko, vyjádřit k němu osobní vztah. Ten text je rozhovorem s Bohumilem Hrabalem i se všemi, kteří jsme s ním žili.“

Pak profesor Dvořák spolu s nakladatelem Dr. Viktorem Stoilovem a autorem Tomášem Mazalem „pomazali“ knihu pivní pěnou. K tomu hrál na svoji harmoniku Pepa Čechil a Lenka Novotná, Vladimír Javorský a Ctirad Gětz přednesli krátké pásmo Hrabalových textů, které připravil režisér Ivo Krobot.

A pak se povídalo, pilo se pivo, bylo veselo jako na správných křtinách.

Vydavatel Dr. Stoilov, autor Tomáš Mazal a knoťr knihy prof. Dvořák při „pomazání“ pivní pěnou.

ce díla Bohumila Hrabala na přátelské setkání, jak bylo řečeno - na malé pivečko, při němž byl proveden oficiální křest knihy Tomáše Mazala Spisovatel Bohumil Hrabal. A přišla do pinkasovské „Horní sněmovny“ celá řada neznámých ale i významných lidí, například režisér Jiří Menzel se svojí krásnou přítelkyní (dnes již manželkou), režisérka Olga Sommerová, básník Stanislav Vávra...

„Zajisté neočekáváte žádné slavnostní projevy, protože, když se slaví křtiny, tak má hlavní slovo křtětec. My jenom obdivujeme, že takové dílo spatřilo světlo světa a gratulujeme Tomáši Mazalovi, že dal dohromady tak nádhernou knížku. Když v ní zalistujete, zjistíte, že ji dělal nikoliv člověk s určitým zájmem o Hrabala, ale někdo, kdo spolu s Hrabalem žil. Nás ostatní to spojuje, vrací do dávných let.“ řekl

Pepa Čechil se svojí nerozlučitelnou harmonikou.

BOHUMIL BLECHA

(genetický otec Bohumila Hrabala)

Bohumil Blecha se narodil 1. ledna 1893 v Jevišovicích na Moravě. Rodiče se záhy odstěhovali do Brna. V roce 1903 - 1912 navštěvoval c+k První české státní gymnázium v Brně. Studium na gymnasiu přerušil a od října 1913 do dubna 1914 je posluchačem Obchodního učiliště S. Ziskala v Brně.

V Brně Židenicích se dvacetiletý Bohumil seznamuje s Marií Kiliánovou tak důkladně, že o prázdninách v roce 1913 devatenáctiletá Maryška otěhotní. V březnu následujícího roku (28. 3. 1914) se svoidné Marii Kiliánové narodí syn. Dostává jméno Bohumil. Otec však v matrice není uveden. Dne 4. dubna 1914 je křest malě-

a s Maryškou Kiliánovou se 7. února 1916 v Polné, kam spolu odešli, oženil.

V ten čas dle matriky byl František již účetním městského pivovaru v Polné a Marie byla pomocnou účetní tamtéž.

since 1916 dává František Hrabal písemným prohlášením Bohumilu Františkovi Kiliánovi své příjmení - Hrabal.

Dne 20. února 1930 se sedmatřicetiletý nadporučík v. v. (invalidní důchod pro zra-

Bohumil Blecha s dcerou Drahuškou

ho Bohumila Kiliána. Kmotry mu jsou osmačtyřicetiletá babička Kateřina Kiliánová a František Hrabal, obchodník s limonádami v Brně.

(Kdo byl oním Františkem Hrabalem nám není dnes známo. Byl to v té době třiašedesátiletý obchodník a nebo již jeho pětadvacetiletý syn František Hrabal, též obchodník s limonádami, kamarád Bohumila Blechy?)

Bohumil Blecha skládá 22. prosince 1914 zkoušku dospělosti (již opět na Prvním českém státním gymnasiu v Brně) a ve svých jednadvaceti letech nastupuje do c+k armády. Stává se vojákem z povolání.

Jako důstojník v hodnosti nadporučíka se nesměl dle tehdejších předpisů oženit pokud nesložil stanovenou kauci. Bohumil sice Maryšku stále miloval, ale na nemalou kauci nebylo peněz... Tuto situaci prý pravděpodobně „využil“ o čtyři roky straší přítel Bohumila Blechy František Hrabal (Francin často vozil kamaráda Bohumila na motorech po okolí)

Bohumil Blecha s rodiči

Zde je místo pro spekulace.

Bohumil Blecha měl sice Marii Kiliánovou stále rád, ale vedl bujarý společenský život, jeho vojenská kariéra v době vypuknutí světové války byla velmi nejistá (později byl na italské frontě vážně zraněn do nohy), sňatek z důvodů kaucy v nedohlednu... Pragmaticky perspektivní byl tedy František Hrabal. Jako obchodník a účetní pivovaru na společenském a finančním vzestupu, elegantní, klidný a vyrovnaný, schopný postarat se o budoucí rodinu. I rodiče Kiliánovi jistě ve Františku Hrabalovi shledávali pro svoji dceru lepší, sociálně jistější a zabezpečenější partii. Maryška se také mohla vdát za Bohumilova kamaráda z trucu nebo z ješitnosti, že se o svého synka nestaral.

Bezmála až po roce (pro jistotu?) 26. pro-

Cvičenec Blecha

Blecha ve službách erára

nění ve válce) Bohumil Blecha žení. Jeho vyvolenou je o rok starší Anna Lifková, zemská úřednice v. v., narozená v Jevišovicích. Ve výpisu z oddací matriky v rubrice „Doklady, dle níž naskytuvší se překážky byly odstraněny“ čteme: „Prominutí překážky pokrevního příbuzenství IV. stupně uděleno výměrem okresního úřadu ve Znojmě.“ Bohumil Blecha si vzal za manželku svoji sestřenicí, jež dlouhá léta žila s jeho rodiči v Brně a která dokonce před léty v Židenicích vozila v kočárku malého Bohouška Kiliána, když byla Maryška časově zaneprázdněná.

Manželům Blechovým se necelých

šest měsíců po svatbě (2. 8. 1930) narodila dcera Drahomíra Blechová (později v Brně provdaná Kalvodová).

V pozůstalosti Bohumila Blechy (zemřel 8. 12. 1970) byla i portrétní fotografie Bohumila Hrabala z 19. června 1934, tedy ze dne kdy složil zkoušku dospělosti. Fotografii maturanta dala Marie

Bohumil Blecha se za druhé světové války aktivně zúčastnil odboje, byl gestapem zatčen a po válce coby účastník národního odboje získal válečný kříž a medaili za zásluhy II. stupně.

Když Drahomíře Blechové v roce 1948 bylo 18 let, řekl jí otec, že má nevlastního bratra Bohumila Hrabala. Snad pro případ, aby se s ním v Brně neseznámila a nezačala s ním chodit... O Maryšce Hrabalové i tehdy hovořil s láskou.

Drahomíra Blechová svého nevlastního bratra poprvé na vlastní oči spatřila v roce 1969 po premiéře Ostře sledovaných vlaků

v Brně, dne 1. ledna 1925.

Podpis velitele Podpis hosp. orgánu.

Průkaz z 1. ledna 1925

Drahomíra Kalvodová, nevlastní sestra Bohumila Hrabala

Hrabalová (s vlastnoručně vepsanou datací na rubu fotografie) Bohumilu Blechovi nejen z hrdoosti nad zdárným složením zkoušky syna, ale také s přáním, aby mu věnoval něco na upomínku. Snad nějakou drobnost, možná finanční částku. Bohumil Blecha ji však odmítl. Tvrdošijné gesto...?

„Nikdy jsem nepochopila, proč se můj otec o svého synka Bohumila nestaral“ - zapsala si mnohem později Drahomíra Blechová

v Mahenově divadle v Brně. Těžce nemocný Bohumil Blecha ze zdravotních důvodů již přijít nemohl, ale pozval jej po Drahomíře k sobě domů. Chtěl ho požádat za odpuštění. Bohumil Hrabal toto setkání se svým „genetickým otcem“ odmítl. Naopak Hrabal Drahomíře nabídl finanční pomoc, tu však s díky odmítla ona.

Až v březnu 1994 po předchozí korespondenci a dvou návštěvách své nevlastní sestry Drahomíry Kalvodové v Praze a Kersku podepisuje Bohumil Hrabal „sestřičce Drahomíře“ několik svých fotografií.

V pivnici U Zlatého tygra nad několika dopisy Drahomíry Kalvodové o celé kauze Bohumil Hrabal tehdy jen stroze řekl: „Skutečným otcem byl a je pro mě jen ten, kdo se o mě od mala staral, kdo mě vychovával a kdo mi dal vzdělání. A to byl jen Francin, nikdo jiný“

Tomáš Mazal
Praha-Brno, 8. září 2004

Hrabalovu devadesátku jsme ukončili příjemným výročním setkáním v knihovně

V sobotu 27. listopadu se sešli členové Klubu čtenářů Bohumila Hrabala na svém již šestém výročním setkání v nymburské knihovně. Opět mělo téměř formu zdařilého rautu, neboť děvčata z knihovny napekla vynikající štrůdly a zákusky a nadělala chlebičky a jednohubky a vařila kávu a čaj a nalévala víno, kořalíčku a z pivovaru tradičně dovezené Postřižinské pivečko - zkrátka jsme si dávali do trumpety. Litujte všichni, kdo jste se neodhodlali vystrčit nos z vyhřátých domovů do sychravého podzimního dne. Přišli jste totiž nejen o možnost ochutnat řadu pochoutek kulinařských, ale také o mimořádně chutnou krmí duchovní.

Ve zcela neformální atmosféře, jak se ostatně mezi Hrabalovci stalo dobrým zvykem, jsme hovořili o všem možném. Asi jako se s Bohumilem Hrabalem probíralo vždycky všechno možné u stolu pod malými parohy v hospodě U Tygra.

Debatu začal Vašek Vorlíček tím, že prohlásil: „Pro mě se v letošním roce staly tři zásadní události. První bylo nádherné Hrabalovo Kersko, druhou bylo vydání knihy Tomáše Mazala *Spisovatel Bohumil Hrabal*

Debatovalo se nad prostřenými stoly

vě v Hradištku a v Kersku u Kubů a v Hájence a pak v Hálkově divadle v Nymburce

jme se vrátili promítnutím videa. Honza Řehounek přečetl jednu veselou kapitolku ze své knížky, kterou si pak většina přítomných od knihovnic koupila. Pan Sušil nám ukázal fotografie

Čestným hostem setkání byl tentokrát další člověk z okruhu Hrabalových přátel, spisovatel a básník Stanislav Vávra. Ten věnoval do Literárního kabinetu Bohumila Hrabala svoje knížky, mezi nimi i tu nejnovější - *Zvířený prach*. Honza Řehounek přečetl jednu z kapitol, vzpomínající na strýce Pepina a pan Vávra pak zavzpomínal na svého přítele Doktora a na jeho bratra Břetislava.

„Stále se mluví o Bohumilu Hrabalovi a Slávek, jeho mladší bratr, byl v pozadí a moc se o něm neví. Přitom ten, který měl být spisovatelem, jak vždycky říkal Doktor, byl právě Slávek. Když oni dva byli spolu a „pekli“ nějakou lotrovinku, vždycky to organizoval Břetislav. To že zůstal nakonec v pozadí a světovým autorem se stal Doktor,

Stanislav Vávra poutavě vyprávěl

a třetí vydání knížky Honzy Řehouneka *Než malý Ventil dostal rozum*.”

A přesně v tomto pořadí se odehrávala další diskuse, doplněná ještě o reminiscence na další významné události právě končícího roku, v němž jsme oslavili devadesáté výročí narození Bohumila Hrabala.

Tomáš Mazal pohovořil o tom, jak se jeho kniha, která mimochodem dostala na Polabském knižním veletrhu v Lysé nad Labem literární cenu od Klubu čtenářů Bohumila Hrabala, rodila. Na Hrabalovo Kersko zavzpomínala řada účastníků. K zahájení Hrabalovy devadesátky v březnu na hřbitov-

čerstvě odhalené, zcela zvláště pojaté pamětní desky na Hrabalově rodném domě v brněnské Balbinově ulici. Pan výpravčí Pokorný představil svůj projekt - odhalení pamětní desky na dobrovické nádražní budově (viz strana 6).

Většina z nás viděla poprvé videozáznam ze zahájení Hrabalovy devadesátky

to je spíše tím, že Slávek po svém úrazu, po němž kulhal, byl jistým způsobem zamindrákovaný. Nechci ho pomlouvat, ale pamětníci to potvrdí, že v jistém období hodně pil a karbanil. Byl to hazardní hráč, tedy až takový, který buďto chodí navlečený v kožichu, protože sebral bank, nebo přijde domů a řekne, že nebude vánoční stromeček. To byl Slávek...

Výprávět o Hrabalovi, jako o mrtvém, pro mě nemá význam, protože pro mne pořád existuje. A asi nejsem žádná výjimka, je to tak u většiny jeho přátel...

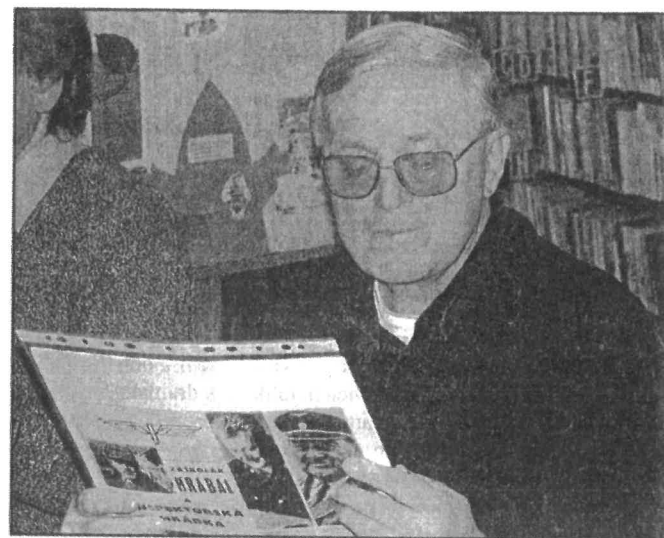
Rozumět Hrabalovi a číst Hrabala to není jen přečíst a knížku odložit. Je třeba pronikat do jeho jazyka. Je to osobitá, někdy sice trochu zadržávající, ale vždycky je to ryzí čeština.

My jsme bohužel začali z nějakého důvodu žít v Česku a začínáme mluvit jako Češkové. Ne jako Češi...

Při četbě Hrabalových knih jsou dvě možnosti. Buďto někdo čte Hrabala jako humoristické povídky a Hrabal ho zcela míjí, nebo čte Hrabala a zachází až za to „zrcadlo“, za nímž už ten Hrabal je. Pokud podstoupím tu námahu, tak tam mi je Hrabal ochoten „něco“ sdělit. To je ostatně výsada každého spisovatele, ne tedy pisatele či každého kdo napíše román, jako když teče voda. Pokaždé když vezmu Hrabalovu knížku, a třebaže jsem ho dobře znal, po určitou dobu jsem s ním žil ve velmi důvěrném vztahu, dokonce než se oženil, tak se se mnou a s bráchou radil, jestli má vůbec totoleté životní dobrodružství podniknout, tak vždycky v jeho textech nalézám něco nového, nějaké nové sdělení. Mohu číst jeho knihu dvakrát, třikrát, desetkrát, vždycky v ní něco nacházím a něco si z Hrabala vezmu.“

Z příjemného setkání se s padající tmou postupně vytráceli jednotliví účastníci, tak, jak jim odjížděly vlaky či je obavy z namrzajících silnic nutily usednout za volant. Odnášeli si řadu příjemných dojmů, hezký kalendář s Hrabalem a jeho kočkami a psacím strojem na titulní straně (dílem Jana Havlase, žáka Základní umělecké školy v Nymburce) a přáním všeho nejlepšího do nastávajícího nového roku, v němž se Hrabalovci opět budou setkávat. Protože Hrabala není nikdy dost, jak tu bylo několikrát řečeno.

HRABALOVA devadesátka

Vašek Vorlíček studuje podklady k chystané slavnosti v Dobručicích

Ivan Kot a Jan Kantor v živé diskusi

KDE SE CO ŠUSTLO

Maďarští přátelé

Spolek maďarských přátel české kultury Bohemia, který působí již od roku 1993, vydává svůj časopis Bohemia. V červencovém čísle byly čtyři strany věnovány devadesátce Bohumila Hrabala. Objevily se zde rovněž fotografie a článek o (ne)pietní slavnosti, kterou Klub čtenářů Bohumila Hrabala uspořádal k zahájení oslav Mistrových nedožitých devadesátin na hradištském hřbitůvku v sobotu 29. března. Této akce, která pokračovala v Lesním ateliéru Kuba, v restauraci Hájenka a posléze i v Hálkově divadle v Nymburce, se totiž zúčastnila početná delegace maďarských přátel.

Časopis je k nahlédnutí v Literárním kabinetu B. H. v Městské knihovně v Nymburce - určitě si počtete. V maďarštině.

Něžný barbar v Itálii

K nedožitým devadesátinám Bohumila Hrabala byl v Itálii uspořádán Hrabalův rok - L'anno hrabaliano. Začal italským vydaním sebraných spisů, které pro nakladatelství Mondadori připravil známý bohemista Sergio Corduas společně s Annalisou Cosentiovou. V říjnu se v Římě uskutečnila výstava fotografií nazvaná Hrabal: fotografie něžného barbara. Její repríza pak byla uspořádána v Terstu, kde byla doplněna ukázkami některých Hrabalových koláží a několika samizdatovými vydáními jeho knížek. Za celou akci stál Tomáš Mazal.

Harlekýnovy milióny

Podle scénáře Ivo Krobota a Zory Vondráčkové nastudovalo Jihočeské divadlo v Českých Budějovicích Hrabalovy Harlekýnovy milióny. V režii Ivo Krobota se v nich představili Bibiana Šimonová (Maryška nejstarší), Petr Šporcl, j. h. (Francin nejstarší), Věra Hlaváčková (Maryška starší), Roman Nevěčný (Francin starší), Dana Verzichová (Maryška mladá), Václav Vodička (Francin mladý), Martin Hruška (Pepin), Lenka Krčková (První sestra), Věra Hollá (Druhá sestra), Jana Frouzová (Třetí žena), Táňa Kupcová (Čtvrtá žena), Teresa Branna (Pátá žena), Petr Červinka (První pamětník), Petr Drholec (Druhý pamětník), Jan Dvořák (Třetí pamětník), Jiří Hruška (Druhý muž), Pavel Oubram (Doktor Gruntorád - Tenorista), Jan Konrád (Údržbář), Tomáš Drápela (Theo - mladý Hrabal - První muž)... Premiéra se uskutečnila 5. listopadu 2004.

Příběh pro pana Hrabala

O (NE)ŠŤASTNÉM BLÁZNOVI

Božena Klímová

Léčila jsem si svoji

(jak se říká)

rozpolcenou duši

V ústavu mi dávali odvar z cibule

ať lehčeji vypláču vlastní špatné JÁ

V pokoji se mnou byla Tonča

Nečetla nikdy Hrabala a přece

Na setkání chtěla lidem ukazovat

„Zlatou Prahu“

Jak zárukem vrchní sestra představení
prežila

Misto díky Tonču převelela do pavilónu
stálic

V parku pod kaštany jsem tu nešťastnici
potkala

Vedla se za ruku s křenicim se cvokem

Čau - houkla pyšně - to je Pepino!

Zvedla mužička metr nad zem a zprudka
ho zas postavila

Když se vzdalovali mužik rozpustile
hopsal

Ejhle - hrklo moje zatvrzelé srdce
a konečně natáhlo mohláňky...

Železniční stanice Dobrovice vstoupila do kulturní historie

Pan Václav Pokorný je členem Klubu čtenářů Bohumila Hrabala. Zároveň je ale rovněž výpravčím v železniční stanici Dobrovice. Toto spojení spolu s jeho iniciativou vyústilo v akci, která svým významem daleko přerostla osamocené nádražičko a zapsala se do nejen české kulturní historie.

Slavnost odhalení

V malé železniční stanici na trati Nymburk - Mladá Boleslav, v Dobrovicích, tolik lidí najednou už dlouho nepamatují. V pondělí 13. prosince se jich tu po čtrnácté hodině sešlo několik desítek. Byli tu zástupci zdejší radnice v čele s místostarostkou RNDr. Janou Bimovou, funkcionáři Českých drah vedeni zástupcem ČD pro Středočeský kraj Ing. Karlem Otavou, celá řada členů Klubu čtenářů Bohumila Hrabala v Nymburce, novináři i veřejnost. Z iniciativy zdejšího výpravčího Václava Pokorného a s finanční podporou firmy HaTo, byla v čekárně nádražní budovy odhalena pamětní deska Bohumilu Hrabalovi. „Dobrovická stanice, kde Hrabal sloužil v roce 1944 jako záškolák na výpravčího, totiž dala vzniknout jeho *Ostře sledovaným vlakům*,“ vysvětluje Václav Pokorný. Sám autor popsal dobrovické nádraží v povídce Fádni stanice a o tomto textu hovoří jako o „copáncích, z nichž upletl *Ostře sledované vlaky*“. Tady má rovněž základ jméno záškoláka Hrmy, kterého v Oscarovém filmu Jiřího Menzela vynikajícím způsobem ztvárnil Václav Neckář. Jde o spojení začátečních písmen příjmení kolegů - záškoláků, obou z Nymburka - Hrabala a Maška.

„Kdysi, to jsem ještě studoval primyslovku, když vyšly *Ostře sledované vlaky*, jsem se zúčastnil besedy s jejich autorem. Člověk si ho nemohl nezamilovat. Později jsem měl tu vzácnou možnost ho několikrát navštívit v Kersku. A když jsem se tady v Dobrovicích potkal se spřízněnou duší, bylo všechno jasné,“ říká Vlastislav Touš, jeden ze spolujednatelů firmy HaTo, která pamětní desku a vše kolem jejího odhalení na podnět pana Pokorného financovala. Ještě se chystá vydání pohlednice.

Jediné, co kalilo jinak velmi příjemný dojem z odhalovacího ceremoniálu, při němž s dramatickým zpracováním několika Hrabalových textů vystoupili členové sdružení Serpens z pražské Libně v režii Ivo Krobota, je opadaná fasáda staniční budovy.

Zástupce Českých drah pro Středočeský kraj Ing. Karel Otava vzpomněl na doby, kdy

„Chtěl bych za České dráhy moc poděkovat nadšencům Hrabalovcům a městu Dobrovice, kteří se takovouto krásnou věc postarali. Myslim, že to velmi prospěje propagaci Českých drah,“ řekl a dodal, že udělá všechno pro to, aby ve spolupráci s městem Dobrovice byla co nejdříve budova železniční stanice opravena.

Úvodní slovo Tomáše Mazala před odhalením pamětní desky

„Zde, na této malé a nenápadné železniční stanici, v dobách nacistické okupace, sedával mladý muž, pochopitelně v uniformě

Železniční stanice Dobrovice

jako mladý výpravčí nastoupil do Kostomlat, kde tradice Hrabalovy služby ve spojení s *Ostře sledovanými vlaky* ještě stále žila - operátorky si říkaly, že chtějí razítko (zda jim zadečky skutečně orazítkoval, o tom se ovšem nezminil).

- černé kalhoty, modrá blůza, kde se na líci třpytil ten nejhezčí odznak - okřídlené kolečko zdobené fialovým a modrým flitrem, podobné zlatému mořskému konikovi. Sedával u telegrafního stolu pod oknem, ze kterého bylo vidět pět kilometrů dlouhou polní cestu, roubenou starými jabloněmi, na jejímž konci se třpytil zámek knížete Kinského. Tady sedával mladý záškolák, později výpravčí a ještě mnohem později slavný, nejen český, ale světový spisovatel Bohumil Hrabal. Když němečtí okupanti 17. listopadu 1939 uzavřeli české vysoké školy, Bohumil Hrabal, tou dobou student právnické fakulty UK, se vrací domů do Nymburka. Počátkem prosince přijímá místo pomocné síly v kanceláři notáře Možuty. Nezáživná advokacie je pro Hrabala bezbřehou nudou, a tak o devět měsíců později, v roce 1940, raději nastupuje jako skladník Spotřebního a výrobního družstva železničních zaměstnanců v Nymburce. V březnu 1942 přestupuje přímo ke dráze jako výpomocný dělník. Podbíjí kolejnice, dělá pochůzkáře, slape drezínu. „To byl zlatý věk! A pěkně venku a pěkně v přírodě a pěkně s dělníky a pěkně si s nima vykládat!“

Členové Klubu čtenářů B. H. pod odhalenou pamětní deskou

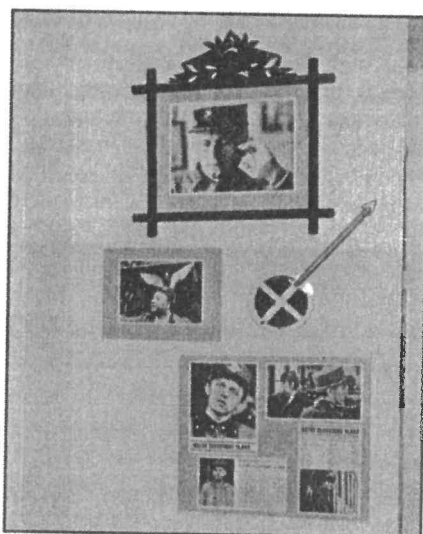
napsal o tom později. Ve svých spolupracovnících sledává obyčejné lidi, stejně plaché a cudné, jako je on sám. Jakoby v sobě zakrývali, že se vlastně stydí za to, že добрota a laskavost se ve světě už jakoby nenosí. Od prosince 1943 se Hrabal přihlašuje do kursu výpravčích v Hradci Králové. Jeho historky z kursu, které kdysi vyprávěl, jsou rozkošné. Jedna z nich byla, která korzoval městem, sice v parádní uniformě, ale bosky, a druhá byla pikantnější v tom, která coby účastník kursu močil v zapovězeném prvním patře, kde mohou jen šarže, a na káravý dotaz inspektora, co tu pohledává, otočil se zdvořilostně, močil dlouze inspektorovi na vyleštěné polobotky, sděluje mu cosi o ucpaném pisoáru. V dubnu 1944 Hrabal nastupuje spolu s dalšími čtyřmi spolužáky z kursu, jedním z nich je i jeho kamarád Miloš Mašek (poději pak vznikla přezdívka - HrMa), jako záškolák do zdejší stanice. Tehdejšího náčelníka stanice Aloise Němečka, ano - toho, co rád choval holuby, si pozval na hradecké ředitelství ing. Železný a povídá: „Poslouchej, Němeček, my jim tam do Dobrovic pošleme pět aushilfarbeitrů.“ A Němeček na to, jestli jich na tak malou stanici nebude moc. A ing. Železný na to odpověděl. „Podívají, přednosto, nutit jich nebudu, ale nějak tu válku študáci přečkat musejí.“ V prosinci 1944 podle zápisu Bohumil Hrabal splnil dopravní zkoušky. Ve skutečnosti však již v písemných zkouškách na výpravčího v Hradci Králové propadl ve všech testech. Vždycky, když měl vyplnit úřední listinu nebo něco podobného, čemu nepřikládal žádný význam, zkázil to. Při praktických zkouškách prý Hrabal vedl komisi k trať. Poklekl před kolejnicí, když si předtím položil na zem kapesník, aby si neušpinil uniformu, pak položil ucho na kolejnici a řekl: „Vlak číslo 804 projel právě Kameným Zbožím.“ Všichni byli zaraženi. Když se inspektor ptal, kde se to naučil, odpověděl, že to pochytíl z amerických filmů. Inspektor usoudil, že z něho bude dobrý výpravčí, neboť je šetrný k uniformě. Ovšem celá ta historka přetrženého kanape, a propos, není náhodou ještě stále na půdě této stanice? - stála pana přednostu Němečka inspektorskou zahrádku. Za okolností Hrabalem věr-

ně vylíčených však kanape ve službě přetrhl výpravčí pan Vojtěch Kraus. Od 1. října 1944 se Bohumil Hrabal stává výpravčím na železniční stanici Kostomlaty. Dál pokládá ucho na kolejnice, dál odbavuje odjezdy vlaků hvízdáním na prsty, dál na jednokolejně trati při křížování rychlíky projíždějí. V Kostomlatech slouží až do července 1945. Od srpna 1945 již nastupuje studijní dovolenou za účelem dokončení studia na práv-

nické fakultě. „Mělo to numero z pekla štěstí. Oddychli jsme si, když šel zpátky dostudovat školu,“ řekl mnohem později bývalý vrchní inspektor Poddaný a vzápětí dodal: „Ten chlap mě stál alespoň rok života!“

Dvaadvacátého března 1946 je Bohumil Hrabal promován doktorem obojího práva a po absolvování základní vojenské služby 16. září 1946 ukončuje zaměstnání u dráhy. A tak Bohumil Hrabal do konce života vzpomíná na protektorát přes tu svoji uniformu. A když si sám na sebe a na ten čas vzpomene, tak se rozzářil.“

Železniční vzpomínky v Muzeu B. H. v Nymburce

Lidé, kteří za to mohou: Místostarostka Dobrovic RNDr. Jana Bimová, výpravčí a iniciátor akce Václav Pokorný a jednatel společnosti HaTo ing. Jiří Havelka.

- Železniční životopis spisovatele Bohumila Hrabala**
- 10. (13.) března 1942 nastupuje jako výpomocný dělník v železniční stanici Kostomlaty u Nymburka. Pracuje u traťové distance - podbíjí kolejnice na trati. Postupně pracuje jako osobní referent traťmistra - šlape mu drezinu, u návštěvních mistrů kontroluje semaforey, zaškoluje se na telegrafistu, chvíli jezdí jako průvodčí, vlakvedoucí, pracuje jako posunovač.
  - Od 8. prosince 1943 navštěvuje kurs výpravčích v Hradci Králové.
  - 1. dubna 1944 je jmenován elévem protektorátních drah.
  - 14. dubna nastupuje jako záškolák na výpravčího do Dobrovic. Železniční stanice Dobrovice se později stává místem děje povídky Fádni stanice (Sebrané spisy B. H., sv. 3, str. 157, Pražská imaginace, 1992). Spolu s ním do Dobrovic přicházejí Karel Linhart, František Houška, Miloš Mašek (a ještě jeden záškolák, jehož jméno se nepodařilo zjistit). Spojením počátečních písmen dvou jmen Nymburáků - Hrabal a Mašek - vzniká později v Legendě o Kainovi jméno literárního záškoláka „Hrma“.
  - 1. října 1944 nastupuje Hrabal jako záškolák do stanice Kostomlaty u Nymburka.
  - 5. října skládá v Hradci Králové theoretickou část zkoušky na výpravčího.
  - 8. prosince skládá praktickou část zkoušky a stává se výpravčím v železniční stanici Kostomlaty.
  - V srpnu 1945 nastupuje studijní dovolenou za účelem dokončení studií na Právnické fakultě Univerzity Karlovy v Praze. ●

POSTŘÍŽINY Z ŘEVNIC SE VRÁTILY DO NYMBURSKÉHO PIVOVARU

Když před časem začali nadšenci z Řevnického ochotnického tyjátru zkoušet původní muzikál podle scénáře Miloslava Frýdla na motivy Bohumila Hrabala *Postřiziny*, neměli ani tušení, zda výsledek jejich několikaměsíční usilovné práce diváci, kteří budou chtít nechtě srovnávat s Menzelovým filmem, přijmou, anebo v jejich očích propadne. A, jak by sám Bohumil Hrabal řekl, neuvěřitelné se stalo skutkem. Dobrá věc se podařila a muzikálová adaptace ochotníků z Řevnic diváky nadchla. A to jak v Řevnicích, kde proběhla 6. srpna loňského roku premiéra a následně několik repríz, tak počátkem září na zámku ve Svinařích, i v pátek 24. září, kdy Řevničtí přijeli *Postřiziny* zahrát do místa jejich zrodu - nymburského pivovaru.

V reálných „kulisách“ skutečných pivovarských budov dostal příběh krásné paní správcové Maryšky, jejího manžela - správce pivovaru Francina, jeho ukřičeného bratra Pepina a dalších lidiček z městečka, kde se zastavil čas, jakousi třetí dimenzi. Jak pro herce, tak pro diváky. A nic na tom nezměnilo ani sedm stupňů na teploměru a vítr (hodinu před představením ještě lilo jako z konve) - prokřehli diváci se dvě a půl hodiny nehnuli z míst a náramně se

Maryšky a Pepina na komíně či s bryčkou při návratech pana doktora Gruntoráda od jeho rodiček, Francina po jeho inspekční cestě po hostincích na motocyklu přitáhla s koněm selka z blízké vesnice a kulisáci

účinkujících si nezadaly s profesionály. Ať už ve velkých rolích žoviálního a laskavého doktora Gruntoráda, který si krásně ustlal a usnul Maryšce na prsou - Karla Krále, Francina, nešťastníka, který si se svou ženou neví rady - Miloslava Frýda, Maryšky, jež dokáže vypít půllitr na ex-půvabné Pavly Švédové, výborné zpěvačky, ukřičeného strýce Pepina - Romana Tichého, či v rolích menších kominíka de Giorgi, rozpolceného obdivem k paní sládkové a žárlivosti na jejího manžela - Jiřího Petříše, prokuristy Vilímka - komediálně nadaného Františka Zavadila, měšťana Kolničného - Alexandra Skutila, statkáře Souhrady - Zdeňka Valeše, paní hostinské Dorotky z hotelu Grand - Bohuslavy Eliášové, kadeřnického mistra Bodi Červinky - Marcela Burdy, kočího Martina - Václava Navrátila, typově nezapomenutelného bednářského pomocníka Václava - Jiřího Vitouše, řezníka Myclíka, který svým zjevem dělá řeznickému cechu čest - Jiřího Nikodýma, či chalupnice Brázdové a kočí hasičů a kočí doktora Gruntoráda - Jany Červené, i všech ostatních - servírek, hasičů a pivovarských dělníků.

Poděkování patří rovněž divadelnímu orchestru v čele s Lenkou Kolářovou a především Miloslavu Frýdovi za scénář a režii.

Domnívám se, že *Postřiziny* se díky Řevnickým staly důstojným vyvrcholením oslav devadesátého výročí narození Bohumila Hrabala v Nymburce.

- řeh -

bavili. Vždyť díky tomu, že jevištěm bylo na pozadí ztemnělého pivovaru nádvoří, vstupovalo do děje i koňské dvojspreži s hasičskou stříkačkou při záchranné akci

přivázeli a odváželi rekvizity na staříčkém nákladáčku značky Škoda. A herecké výkony včetně pěveckých partů za doprovodu skvělého divadelního orchestru všech

Zpravodaj Klubu čtenářů Bohumila Hrabala Nymburský pábítel č. 22 - 10. února 2005. Registrace: MK ČR E 1088777. Vydavatel: Městská knihovna, Palackého 1749, 288 02 Nymburk, tel. 325 512 723. Šéfredaktor: Jan Řehounek, Všechlapská 1666/6, 288 02 Nymburk, tel. 603 238 523, e-mail: jan.rehounek@seznam.cz. Grafické zpracování: Vladimír Kvíz, Ječna 26, 288 02 Nymburk, tel. 603 415 060, www.kviz.cz, e-mail: kviz@nymburk.cz. Tisk: Tiskárna Marie Blechová, Potoční ul., Nymburk, tel. 325 513 025. Pro členy Klubu čtenářů Bohumila Hrabala zdarma, volně prodejné výtisky 10 Kč. Náklad 150 ks.